

14. VAALIT - VAL

Vuoden 2017 **kunnallisvaaleissa** äänioikeus oli Suomen sekä muun Euroopan unionin jäsenvaltion, Islannin ja Norjan kansalaisella, joka viimeistään vaalipäivänä oli täyttänyt 18 vuotta ja jonka kotikuntalaisissa tarkoitettu kotikunta kyseinen kunta oli 51. päivänä ennen vaalipäivää. Äänioikeus kunnallisvaaleissa oli myös muulla edellä mainitut edellytykset täyttävällä ulkomaalaisella, jos hänellä tuolloin oli ollut kotikunta Suomessa kahden vuoden ajan.

Vuoden 1975 **eduskuntavaaleissa** äänioikeutta laajennettiin alentamalla äänioikeuskärajä 18 ikävuoteen ja ulottamalla äänioikeus myös Suomessa henkikirjoittamattomiin Suomen kansalaisiin. Vuoden 1999 eduskuntavaaleista alkaen ulkosuomalaiset ovat halutessaan voineet osallistua vaaleihin myös varsinaisena vaalipäivänä.

Tasavallan presidentin vaalit järjestettiin vuonna 1994 ensi kertaa kaksivaiheisena välittömänä kansanvaalina. Vaalitavan kaksivaiheisuus tarkoittaa sitä, että tarvittaessa toimitetaan uusi vaali, mikäli kukaan asetetuista ehdokkaista ei saa ensimmäisessä vaalissa yli puolta kaikista hyväksytyistä äänistä. Toisessa vaalissa ehdokkaina ovat kaksi ensimmäisessä vaalissa eniten ääniä saanutta ehdokasta.

Vaalitavan muutos poisti presidentin vaalijärjestelmästä kokonaan valitsijamiehet.

Neuvoo-antava **EU-kansanäänestys** Suomen liittymisestä Euroopan unionin jäseneksi toimitettiin 16.10.1994. Turussa kyllä-ääniä annettiin 60 011 ja ei-ääniä 34 503.

Suomen edustajat Euroopan parlamenttiin valittiin vuonna 1996 ensimmäisen kerran vaaleilla. Vuoden 2014 **europarlamenttivaaleihin** osallistui 14 puoluetta. Koko maa muodosti yhden vaalipiirin, josta valittiin europarlamenttiin 13 edustajaa.

Puolueiden nimistä on käytetty seuraavia lyhenteitä:

EKA	Eläkeläiset Kansan Asialla
EP	Edistyspuolue
IP	Itsenäisyyspuolue
KD	Suomen Kristillisdemokraatit (KD)
Kesk.	Suomen Keskusta
Kok.	Kansallinen Kokoomus
KTP	Kommunistinen Työväenpuolue - Rauhan ja Sosialismin puolesta
LIB	Liberaalit
MVS	Muutosvoimat Suomi
PP	Piraattipuolue
PS	Perussuomalaiset
RKP	Suomen ruotsalainen kansanpuolue
SDP	Suomen Sosialidemokraattinen Puolue
SIK	Suomen Isänmaallinen kansanliike
SKP	Suomen Kommunistinen Puolue
SSP	Suomen Senioripuolue
STP	Suomen Työväenpuolue STP
VAS	Vasemmistoliitto
VIHR	Vihreä liitto
VSL	Vapaan Suomen Liitto

Rösträtt i **kommunalvalet** 2017 hade alla de finska, isländska och norska medborgare och medborgare i andra medlemsländer i Europeiska unionen som senast valdagen hade fyllt 18 år och som i enlighet med lagen om hemkommun hade hemvist i kommunen i fråga den 51 dagen före valdagen. Också andra utlänningar som uppfyllde förutsättningarna ovan hade rösträtt i kommunalvalet, om de valdagen hade haft hemvist i Finland i två års tid.

Vid **riksdagsvalet** år 1975 utvidgades rösträtten genom att åldersgränsen sänktes till 18 år och rösträtten utsträcktes till att gälla även finska medborgare som inte var mantalskrivna i Finland. Sedan riksdagsvalet år 1999 har utlandsfinländare, om de så velat, utöver i förhandsröstningen kunnat delta i val också under den egentliga valdagen.

Valet av republikens president ordnades år 1994 för första gången genom direkt folkval i två omgångar. Att valet förrättas i två omgångar innebär, att det vid behov förrättas ett nytt val om ingen av de uppställda kandidaterna får mer än hälften av samtliga godkända röster i det första valet. Det andra valet förrättas mellan de två kandidater som fått mest röster i det första valet.

Förändringen av valsättet eliminerade helt elektorerna ur valsystemet.

Den rådgivande **EU-folkomröstningen** angående Finlands medlemskap i Europeiska unionen förrättades 16.10.1994. Det gavs sammanlagt 60 011 ja-röster och 34 503 nej-röster i Åbo.

Finlands företrädare vid Europaparlamentet utsågs genom val för första gången år 1996. År 2014 deltog 14 partier i **europaparlamentsvalet**. Hela landet bildade ett valdistrikt, från vilket 13 representanter valdes.

Följande förkortningar har använts för partiernas namn:

PFF	Pensionärer för Folket
FP	Framstegspartiet
IP	Självständighetspartiet
KD	Kristdemokraterna i Finland (KD)
Cent.	Centern i Finland
Saml.	Samlingspartiet
KAP	Kommunistiska Arbetarparti - För Fred och Socialism
LIB	Liberalerna
FKF	Förändringskrafterna i Finland
PP	Piratpartiet
SAF	Sannfinländarna
SFP	Svenska folkpartiet i Finland
SDP	Finlands Socialdemokratiska Parti
SIK	Fosterländska folk rörelsen i Finland
FKP	Finlands Kommunistiska Parti
SSP	Seniorpartiet i Finland
FAP	Finlands Arbetarparti FAP
VÄNST	Vänsterförbundet
DE GRÖNA	Gröna förbundet
FFF	Förbundet för det Fria Finland